Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2204645
Steller: N. Broenink/ K. Romein
Datum commissie: 6 mei 2025
Datum raadsvergadering: 13 mei 2025

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: n.broenink@hoorn.nl

Onderwerp
Woonzorgvisie 2025-2030

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Woonzorgvisie Hoorn 2025 2030 Prettig wonen voor jong en oud
2	Infographic: Samenvatting Uitvoeringsagenda woonzorgvisie 2025-2030

De raad besluit
1. De Woonzorgvisie Hoorn 2025 2030 Prettig wonen voor jong en oud vast te stellen;
2. De benodigde middelen voor fase 1 2025: € 86.000 en fase 2 2026: € 252.000 van de uitvoeringsagenda, te dekken en beschikbaar te stellen vanuit geoormerkte rijksmiddelen;
3. Het college de opdracht te geven om de financiële consequenties voor fase 3 2027-2030 verder in beeld te brengen en met een dekkingsvoorstel te komen voor de kadernota 2026.
4. De bij dit besluit horende begrotingswijziging vast te stellen.

Samenvatting
De gemeente Hoorn staat voor grote uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, die voortkomen uit de vergrijzing van de bevolking, de toenemende zorgvraag, de toenemende zorgcomplexiteit en de verschuiving naar zelfstandig wonen buiten zorginstellingen. In de woonzorgvisie staat het beleid voor de periode 2025-2030 centraal voor vier specifieke doelgroepen:

- ouderen;
- ouderen die gebruik maken van verpleging, verzorging en thuiszorg;
- mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking;
- mensen die behoefte hebben aan wonen met ondersteuning.

De benodigde middelen in 2025 en 2026 worden gedekt vanuit geoormerkte rijksmiddelen IZA, GALA, SPUK-DOS en WOZO.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De Woonzorgvisie 2025-2030, 'Prettig wonen voor jong en oud' is samen met maatschappelijke partners opgesteld. Deze ligt voor om vast te stellen.

De gemeente Hoorn staat voor grote uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, die voortkomen uit de vergrijzing van de bevolking, de toenemende zorgvraag, de toenemende zorgcomplexiteit en de verschuiving naar zelfstandig wonen buiten zorginstellingen. De ambitie om een passende woonvormen en zorg in Hoorn te realiseren staat opgenomen in het coalitieakkoord Durven. Doen! Dromen (2022). 'Wij willen goede zorg, zo dicht mogelijk bij huis en waarbij de inwoner centraal staat'.

Belang
De Woonzorgvisie van de gemeente Hoorn biedt een kader voor de wijze waarop de gemeente, in samenwerking met haar partners, inspeelt op de groeiende behoefte van haar inwoners aan zorg, wonen en welzijn. Deze visie stelt de gemeente Hoorn in staat om effectief te reageren op de vergrijzing en andere demografische verschuivingen, zodat inwoners worden voorzien van een passende woonplek en passende ondersteuning, ongeacht zijn of haar zorgbehoefte.

Centrale vraag
Op welke wijze wil de gemeente Hoorn zorgen voor passende woningen en voldoende zorg en welzijn voor:

- ouderen;
- ouderen die gebruik maken van verpleging, verzorging en thuiszorg;
- mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking;
- mensen die behoefte hebben aan wonen met ondersteuning?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De woonzorgvisie heeft als beoogd maatschappelijk resultaat:

Passend wonen met ondersteuning nabij
In Hoorn kunnen ouderen met en zonder een zorgvraag, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen die behoefte hebben aan beschermd wonen prettig en passend wonen. Ouderen passen hun woningen tijdig aan of verhuizen naar een passende woning, zoals een geclusterde woonvorm. Hiermee blijft de zorg en ondersteuning efficiënt, haalbaar en betaalbaar.

Actief meedoen en zorg voorkomen
Inwoners doen actief mee aan de samenleving. Behoefte aan zware zorg wordt daar waar mogelijk uitgesteld. Dat vraagt om een inzet van mantelzorgers, naasten, familie, vrienden en vrijwilligers, ondersteunt door professionals en met respect voor de eigen regie van inwoners.

Toegankelijke voorzieningen en ontmoetingen dichtbij huis
Dichtbij huis zijn ontmoetingsplekken, voorzieningen zoals huisarts, apotheek en supermarkt en een openbare ruimte die uitnodigen tot beweging en contact.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

De passende woningen voor ouderen, zijn bij voorkeur ook duurzame woningen zodat naast de milieuwinst ook de woonlasten laag blijven.

4. Kaders

De Woonzorgvisie is een verplichting vanuit de aangekondigde Wet versterking regie volkshuisvesting. Deze wet verplicht gemeenten om een volkshuisvestingsprogramma (voorheen Woonvisie) op te stellen, waarvan de Woonzorgvisie een integraal onderdeel vormt. De Woonzorgvisie is daarmee een uitwerking van het landelijk beleid waarin onder andere is opgenomen dat het aantal verpleegplekken niet wordt uitgebreid. Dit is zorgelijk en vraagt om meer inzet van gemeenten. De uitvoering is daarom mede afhankelijkheid van beschikbare financiering en capaciteit. De uitvoeringsagenda, een verantwoordelijkheid van het college, is in samenvatting toegevoegd als infographic om kennis van te nemen. Overige kaders zijn:

- De aangekondigde Wet versterking regie volkshuisvesting.
- Woondeal 2.0 Regio Noord-Holland Noord (15 maart 2023).
- Woonakkoord 2020-2025 regio Westfriesland en Provincie Noord-Holland.
- Uitvoeringsnota lokaal gezondheidsbeleid Hoorn.
- Integraal Zorgakkoord (IZA).
- Noord-Holland Noord Gezond.

5. Argumenten

De woonzorgvisie is opgesteld zodat beleid rondom wonen en zorg wordt vastgesteld. Er zijn geen alternatieve maatregelen; alleen op deze manier kunnen we actie ondernemen om inwoners van Hoorn te voorzien van een passende woonplek en passende ondersteuning, ongeacht zijn of haar zorgbehoefte. Daarom zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

5.1 Passend woonzorgconcepten waardoor zorg haalbaar en betaalbaar blijft.
Het is van belang dat alle inwoners, ongeacht hun leeftijd of zorgbehoefte, zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen in een geschikte woning. Dit betekent dat er voldoende woningen moeten zijn die aansluiten bij de behoeften van diverse doelgroepen, zoals ouderen, mensen met een beperking en jongeren die begeleiding nodig hebben. Dit vraagt om de ontwikkeling van woonzorgconcepten waarin wonen, zorg en welzijn met elkaar verbonden zijn.

5.2 Zelfredzaamheid van de inwoner staat centraal
De beweging naar langer thuis wonen vraagt om een herziening van de organisatie van zorg en welzijn. Naast medische zorg gaat het steeds meer om het creëren van een omgeving waarin mensen zelfstandig kunnen wonen en een goede kwaliteit van leven ervaren. Dit betekent dat welzijnsondersteuning steeds belangrijker wordt.

5.3 Ontmoeten in een inclusieve en toegankelijke leefomgeving
Het is essentieel dat ouderen en andere kwetsbare doelgroepen in veilige, prettige wijken kunnen blijven wonen, ook als zij minder mobiel worden of meer zorg nodig hebben. Een leefbare woonomgeving biedt perspectief aan inwoners en draagt bij aan hun welzijn. Wijken met een gemengde bevolkingssamenstelling en een gevarieerd woningaanbod zijn hiervoor essentieel. Net als een inclusieve en toegankelijke leefomgeving waarin inwoners elkaar kunnen ontmoeten en zich veilig voelen.

5.4 Samenwerken van groot belang
Bij de opstelling van de Woonzorgvisie is actief samengewerkt en gecommuniceerd met maatschappelijke partners. Om een sterke woonzorgomgeving te realiseren, is een structurele en intensieve samenwerking met alle ketenpartners van groot belang. De uitdagingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn zijn breed en raken het werk van alle betrokken partijen. Geen enkele partij kan deze uitdagingen alleen succesvol aanpakken, daarom is een gezamenlijke aanpak essentieel. De acties in de uitvoeringsagenda betreffen enkel de acties die geïnitieerd worden door de gemeente. Vanuit gezamenlijkheid zullen er ook acties volgen vanuit de andere partijen die bijdragen aan de woonzorgvisie. Door middel van periodieke afstemming zal de samenwerking zo optimaal mogelijk worden ingezet en gezamenlijk resultaten worden behaald.

5.5 Middelen voor de uitvoering van de uitvoeringsagenda ontbreken.
Vanuit tijdelijke rijksmiddelen is het mogelijk om fase 1 (2025) en fase 2 (2026) te bekostigen. Voor fase 3 is het noodzakelijk om de lange termijn dekking vast te stellen. Dit is middels de voorbereidende acties in fase 1 en 2 en de evaluatiemomenten mogelijk. Zo kan ook fase 3 uitgevoerd worden. Dit sluit aan bij de stip op de horizon van de inrichting van de Wmo. De acties in de uitvoeringsagenda hebben tot doel een besparend effect in de Wmo te realiseren.

De kosten voor de preventieve acties liggen in het heden, de opbrengsten in de toekomst (uitstel van zorg). Daarnaast liggen de kosten en opbrengsten in verschillende financiële domeinen (gemeente kosten versus opbrengsten voor het zorgkantoor). De uitvoering van de acties die in de uitvoeringsagenda zijn opgenomen zijn afhankelijk van het verkrijgen van voldoende middelen en de beschikbaarheid van capaciteit.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Om een breed perspectief te waarborgen, zijn gesprekken gevoerd met een verscheidenheid aan organisaties en instellingen. De interviews gaven inzicht in thema's zoals demografische trends, woningmarktontwikkelingen, zorgbehoeften, leefomgeving, samenwerking en participatie. Tot de geraadpleegde partijen behoorden onder meer zorgaanbieders (Omring, Esdege Reigersdaal, Leviaan, Calidus (voorheen WLGroep), maatschappelijke organisaties (MEE & de Wering), woningcorporaties (Intermaris, Het Grootslag en huurdersvereniging De Boog), welzijnsorganisaties, ouderenraad Hoorn en regiogemeenten (Medemblik, Opmeer, Stede Broec, Koggenland).

Daarnaast was er een begeleidingsgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente Hoorn, woningcorporatie Intermaris, zorgaanbieders Omring en Calidus. Ze leverde gedurende het hele proces inhoudelijke input. Hun betrokkenheid en feedback zorgden ervoor dat de visie en uitvoeringsagenda goed aansluiten bij de praktijk en de behoeften van de doelgroep. Voor het opstellen van de uitvoeringsagenda zijn twee brede bijeenkomsten georganiseerd (op 23 en 30 januari 2025) met eerder genoemde maatschappelijke partners, inclusief het zorgkantoor.

7. Financiële gevolgen

De uitvoering van de woonzorgvisie betreft de periode 2025-2030. Dit voorstel heeft geen negatief effect voor het begrotingsresultaat. Fase 1 en 2 worden volledig vanuit geoormerkte rijksmiddelen bekostigd. Voor fase 3 wordt aan de raad gevraagd om het college opdracht te geven dekking te zoeken voor de uitvoering van deze fase. Hier volgt dan in 2026 een voorstel voor, via de kadernota 2026 of met een apart raadsvoorstel.

Kosten 2025, 2026 en 2027-2030

De uitvoering van de woonzorgvisie middels de uitvoeringsagenda vraagt om de inzet van capaciteit en financiën om de voorgestelde acties uit te voeren.

	Totale kosten per jaar (middelen + Fte)	**Benodigde middelen per jaar (€)**	**Benodigde extra capaciteit per jaar in € ***
Fase 1 (2025)	**€ 86.000**	€ 50.000	€ 36.000
Fase 2 (2026)	**€ 252.000**	€ 185.000	€ 67.000
Fase 3 (2027-2030)	**€ 104.000**	€ 55.000 + nog onbekende kosten	€ 49.000 + nog onbekende inzet

**Waar mogelijk wordt benodigde inzet in Fte vanuit huidige capaciteit benut, overige inzet is meegenomen in de benodigde extra capaciteit in € en totale kosten per jaar.*

Daarnaast vraagt het uitvoeren van de uitvoeringsagenda inspanningen vanuit maatschappelijke partners, omdat het gaat om een gezamenlijke opgave. De kosten voor de inspanningen van partners zijn niet in dit voorstel meegenomen en zullen ook niet direct financiële impact hebben.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voornamelijk maatschappelijk en beogen een besparing op Wmo en WLZ zorgkosten. Doel van het beleid van de woonzorgvisie is toekomstige zorgkosten te verlagen. Het gaat om Wmo kosten maar ook kosten voor WLZ-zorg. De besparingen liggen deels bij zorgorganisaties (en daarmee bij het zorgkantoor). Naast besparingen in de Wmo zorgkosten leidt het beleid tot overige het vergroten van het welzijn van ouderen.

Het is lastig om een causaal verband aan te tonen tussen de gemaakte kosten en de besparingen op de korte termijn. De kosten voor de preventieve acties liggen in het heden, de besparingen in de toekomst (uitstel van zorg). Daarnaast liggen de kosten en besparingen in verschillende financiële domeinen (gemeente kosten versus opbrengsten voor het zorgkantoor). Het streven is om de impact zoveel mogelijk inzichtelijk maken in de komende maanden en jaren.

GEMEENTE HOORN

Passende financiering

Voorgesteld wordt de uit te voeren acties voor fase 1 2025: € 86.000 en fase 2 2026: € 252.000, te dekken vanuit geoormerkte rijksmiddelen IZA, GALA, SPUK-DOS en WOZO. We adviseren u daarnaast om voor fase 3 de opdracht te geven aan het college om passende financiering te vinden voor de uit te voeren acties. Jaarlijks komen we bij u terug met een rapportage over de voortgang van de gevonden financiering en de voortgang van de uitvoering van de acties.

8. Communicatie

Na vaststelling in de raad wordt de Woonzorgvisie gepubliceerd. Daarnaast zal de woonzorgvisie na vaststelling door de raad, samen met de infographic, worden gedeeld met partners die betrokken zijn geweest bij het opstellen van de woonzorgvisie.

9. Realisatie

De Hoornse woonzorgvisie geeft richting aan hoe de gemeente, in samenwerking met partners, deze uitdagingen wil aanpakken. De visie is opgebouwd rond vijf actielijnen, die elk bijdragen aan een leefbare, zorgvriendelijke en inclusieve gemeente.

- Actielijn I - Integrale aanpak en samenwerking
- Actielijn II - Levensloopbestendige en geclusterde woonvormen en openbare ruimte
- Actielijn III - Zorg op maat, innovatie en technologie
- Actielijn IV - Versterking van sociale cohesie
- Actielijn V - Lokale initiatieven en maatwerk

Op basis van deze vijf actielijnen is de uitvoeringsagenda opgesteld. In het college is de uitvoeringsagenda onder voorbehoud vastgesteld. Na vaststelling van de woonzorgvisie in de raad wordt gestart met de uitvoering hiervan. Fase 1 en 2 betreft de eerste twee jaar (2025 & 2026), waarin wordt gestart met de uitvoering, maar staan ook in het teken van de voorbereiding op fase 3, de periode vanaf 2027.

De uitvoeringsagenda wordt periodiek geëvalueerd met college en betrokken partners en daarop volgend opnieuw vastgesteld. Daarmee ontstaat een 'levend' document waarin actuele ontwikkelingen verwerkt worden. Ook wordt het beleid uit de woonzorgvisie geëvalueerd. Het eerste evaluatiemoment zal plaatsvinden in kwartaal 4 van 2026. We houden u daarmee op de hoogte van de voortgang van de uitvoering van het beleid uit de woonzorgvisie.

Hoorn, - 1 APR 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris

de burgemeester